

ПРАВОВА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ПРАВОСЛУХНЯНОЇ ПОВЕДІНКИ ОСОБИСТОСТІ

Загрози та виклики в умовах сучасного цивілізаційного розвитку

Гордієнко Катерина Олександрівна, 4
курс, факультет №2 Національної академії
внутрішніх справ

Психологічні знання потрібні кожному юристу. Розуміння законів соціального розвитку, ролі права у формуванні особистості, знання тих шляхів і способів, якими право виконує завдання розвитку правосвідомості громадян, дозволяє краще виявити соціально-психологічні причини, які приводять особистість до здійснення правопорушень [1]. Оскільки правознавча робота направлена на недопущення правопорушень, то очевидним стає **актуальність** вивчення правової соціалізації.

Мета: вивчення правової соціалізації та формування правослухняної поведінки особистості.

Процес формування основних параметрів людської особистості відбувається в певних соціальних умовах шляхом засвоєння і перетворення індивідами соціального досвіду, накопичення людством досягнень культури [2].

З цього випливає одне з базових понять - правова соціалізація, під якою розуміється вироблення в ході освоєння соціального досвіду ціннісно-нормативної орієнтації особистості, де приписи суспільних норм сприймаються нею як власні життєві установки. Кожен громадянин повинен не лише зрозуміти, що в суспільстві діють конкретні закони і правила, але й усвідомити, що вони означають для нього, що йому дозволяють, а що забороняють [1].

Засвоєння правових норм, оволодіння стандартами правової поведінки - послідовні. Перші елементи правової культури дитина набуває вже в самому ранньому віці. Вона включається в правоподібну діяльність, набуває навиків, засвоює стандарти нормативно-оціночної поведінки, отримує перші юридичні

уявлення з казок, набуває в рольових іграх поняття про функції права, його представників і поступово формує, дитячу, але власну картину правового життя. З віком, по мірі розширення кола спілкування, ускладнення діяльності, відбувається інтенсивне збагачення і розвиток цієї та інших сфер свідомості[4].

Правова інформованість і мотивація правомірної поведінки залежить від соціальних зв'язків людини, від ступеня залучення в правову культуру та від залучення в соціальні групи, які впливають на розвиток правосвідомості.

Щоб стати справжнім регулятором правослухняної поведінки, правові знання повинні отримати позитивно-емоційне забарвлення і перейти в ціннісні установки особистості, перетворитися у звичну форму поведінки[1].

Дуже важливими інститутами правової соціалізації є сім'я і школа. При цьому основними психологічними механізмами формування правосвідомості у дітей і підлітків є наслідування і навіювання. Саме так вона дізнається, як необхідно себе поводити в різних ситуаціях, копіює моделі соціальної поведінки. Правова соціалізація продовжується на навчальних заняттях у вузах, а також під час трудової стадії процесу соціалізації (трудоий колектив) [3].

Сфера морально-правових відносин пов'язана з поняттям соціальної справедливості, що характеризує міру можливостей для самореалізації особистості в суспільних умовах. Усі люди звертаються до даного поняття в ситуації зіткнення належного і бажаного. Соціальна несправедливість приводить до неможливості самореалізації особистості, що призводить до появи соціальної напруги у вигляді агресивності, заздрості та ін [5].

Таким чином, правова соціалізація включає в себе засвоєння правових норм і вимог, формування навиків правослухняної поведінки, усвідомлення особистістю обов'язку перед суспільством і розуміння необхідності дотримання соціальних норм, що в кінцевому рахунку повинно забезпечувати високий ступінь правової вихованості людини і її нормативну поведінку.

Список використаних джерел:

1. Бедь В. В. Юридична психологія: Навч. посіб. — Львів: "Новий Світ — 2000", К.: "Каравела", 2002. — 376 с.

2. Столяренко А. М. Психологические приемы в работе юриста: Практик. пособ. М.: Юрайт, 2000. — 288 с.
3. Прикладная юридическая психология: Учеб. пособ. для вузов. / Под. ред. А. М. Столяренко, М.: ЮНИТИ — ДАНА. 2001. — 639 с.
4. Ратинов А. Р., Ефремова Г. Х. Правовая психология и преступное поведение. — Красноярск: Изд-во Красноярск. ун-та, 1988. — С. 43.
5. Советский энциклопедический словарь. — М.: Сов. энцикл., 1983. — С. 1255